

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: RA-8C/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1122206105
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Kvetková
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2023:1122206105.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudkyňou JUDr. Miroslavou Kvetkovou v právnej veci žalobcu: G. G., O.. XX.XX.XXXX, Z. V. Z. proti žalovanej: Slovenská republika, zast. Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, sídlom Bratislava, Štúrova 2 o zaplatenie 300.000,- Eur takto

rozhodol:

I. Súd žalobu žalobcu **z a m i e t a**.

II. Žalovaná **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenu Okresnému súdu Bratislava I dňa 15.07.2022 sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplatenia 300.000,- Eur z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Revúcej zo dňa 28.03.2013 Č.:D.-XXX/KP-E.-XXXX bolo mu vznesené obvinenie pre zločin znásilnenie. Rozsudkom Okresného súdu v Revúcej zo dňa 28.10.2015 sp. zn. 2T/177/2014 bol oslobodený spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný. Podaním zo dňa 13.10.2021 požiadal Ministerstvo spravodlivosti SR o predbežné prerokovanie nároku, ministerstvo postúpilo žiadosť Generálnej prokuratúre SR. Podaním zo dňa 12.11.2021 žalobca svoju žiadosť doplnil. O žiadosti žalovaná rozhodla listom zo dňa 11.02.2022 tak, že s poukazom na neosvedčenie zákonom uložených podmienok na uplatnenie náhrady škody nie je možné žiadosti vyhovieť. V danom prípade iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu, preto žiada aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu, že vznesenie obvinenia pre zločin znásilnenie poškodilo jeho osobu nielen v očiach obyvateľov bytového domu, v ktorom býval na Š.M. ulici, ale aj ostatných obyvateľov Z. a výrazným spôsobom zasiahlo žalobcu tak v jeho rodinnom, ako aj pracovnom živote. V tomto období prestala s ním komunikovať časť jeho kamarátov, ktorí vzhľadom na prebiehajúce trestné konanie nepochybovali o tom, že žalobca sa skutku skutočne dopustil. Pokiaľ bude chcieť viesť plnohodnotný život, bude sa musieť z Tornale odsťahovať, v období rokov 2013 - 2015, keď bol prepustený z väzby na slobodu, na neho ľudia krivo pozerali. Tieto situácie i znalecké skúmanie ohľadne znásilnenia znášal veľmi zle. Nezákonné stíhanie žalobcu malo výrazný dopad aj na jemu blízke osoby, najmä matku W. G.. Je nepochybné, že nezákonné trestné konanie, vzhľadom na osobu žalobcu, na jeho osobné a rodinné pomery, jeho úctu k demokracii, ktorý v každej veci konal čestne a svedomito, jeho doterajší život, česť a dôstojnosť, neprimeraným spôsobom zasiahlo do nemajetkovej sféry žalobcu, a preto sa uplatnená výška nemajetkovej ujmy javí ako plne primeraná okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo a osobe žalobcu, ako aj jeho osobnému, citovému a rodinnému životu. Žalobca doposiaľ pociťuje difamujúce účinky nezákonných rozhodnutí v trestnom konaní, ktorých výsledkom je strata žalobcovej cti, ľudskej dôstojnosti, rodinného zázemia a profesijného života. Uplatnená výška náhrady je primeraná skutkovým okolnostiam prípadu. Tvrdenie, že dostatočným zadosťučinením bolo oslobodenie spod obžaloby, je cynickým vyjadrením orgánu, ktorý systematicky a programovo porušuje zákony a

v prípade preukázania nezákonného postupu, v rozpore s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka využíva právne predpisy za účelom odopretia primeraného zadosťučinenia obetiam. Nemožno súhlasiť s tým, že maximálna suma odškodnenia je 15.850 €, aj to len ak bola trestným činom spôsobená smrť a to je nesporne ten najzávažnejší následok. Obet' môže zomrieť len raz, ale žalobca bol niekoľko rokov (od 28.03.2013 do 28.10.2015) nezákonne stíhaný, obžalovaný zo zločinu, pri ktorom sa základná trestná sadzba pohybuje v rozpätí od 5 do 10 rokov, neexistuje sofistikovanejší a trýznivejší spôsob týrania obete ako dlhotrvajúce, nezákonné, bezdôvodné trestné stíhanie. Náhrada nemajetkovej ujmy 300.000 Eur umožní žalobcovi nový štart do života. Vo vzťahu k námietke premlčania žalobca poukázal na právne závery nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 21.11.2017 sp. zn. III. ÚS 44/2017-25. V danom prípade ústavný súd vyslovil vznesenie námietky premlčania žalovaným za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Sťažovateľ nezavinil márne uplynutie objektívnej desaťročnej premlčacej doby, keďže táto uplynula skôr, než bolo trestné stíhanie sťažovateľa zastavené, pričom zastavenie trestného stíhania bolo podmienkou pre uplatnenie nároku na náhradu škody. Aj v predmetnej veci sa jedná o prípad, v ktorom nesmie súd formalistickým postupom umožniť presadenie zrejmej nespravodlivosti. Je nutné posudzovať individuálne okolnosti daného prípadu cez § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakotvujúci zásadu súladného výkonu práv s dobrými mravmi. O tom, že mu vznikla škoda a že za ňu zodpovedá štát, sa žalobca dozvedel v roku 2021, hneď konal, požiadal o bezplatnú právnu pomoc, podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku a po jej zamietnutí žalobu. Každý, komu bola spôsobená škoda štátom v dôsledku nezákonného trestného stíhania, by mal byť odškodnený. Štát nesie zodpovednosť a nemôže sa jej zbaviť. V dôsledku uplatnenej námietky premlčania by sa žalobca nemohol domôcť odškodnenia a to je v rozpore s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. 28.10.2015 bol síce žalobca oslobodený spod obžaloby, ale žalobca je obeťou a nebola mu poskytnutá žiadna pomoc ako je napr. poskytovaná pomoc obetiam trestných činov. Žalobcu súd ani prokuratúra nepoučila o tom, že si môže uplatňovať právo na náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku toho, že bol nezákonne trestne stíhaný. Bolo povinnosťou štátu, aby žalobcovi ako obeť nezákonného trestného stíhania poskytol pomoc.

2. Žalovaná so žalobou nesúhlasila a vzniesla námietku, že uplatnené právo žalobcu je premlčané podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v platnom znení (ďalej len zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci). Žalovaná na premlčanie poukázala už vo vybavení žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. 3-ročná subjektívna lehota v tejto veci plynula do 28.10.2018. Rozsudok Okresného súdu Revúca č. k. 2T 177/2014 zo dňa 28.10.2015 v časti výroku, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby pre zločin znásilnenie, nadobudol právoplatnosť dňa 28.10.2015. Žalobca sa o oslobodení spod obžaloby dozvedel na hlavnom pojednávaní 28.10.2015, na ktorom bol prítomný. Žalobca mal od 29.10.2015 do 28.10.2018 objektívne dostatočný časový priestor, aby žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a aj žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy stihol podať včas. Vznesenie námietky premlčania štátom v konaní o náhradu škody podľa zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nie je v rozpore s dobrými mravmi (per analogiam rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 137/2017). Žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku až 13.10.2021 (Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky doručená 18.10.2021) a žalobu až 18.07.2022. Na túto vec nie je aplikovateľné ust. § 19 ods. 3 zákona, k prerušeniu premlčacej lehoty by došlo, len ak by žiadosť bola podaná v lehote určenej v § 19 ods. 1 zákona a táto podmienka nie je splnená. Pokiaľ ide o to, že žalobca nevedel voči komu si má uplatňovať právo, tak ide len o nedostatočné právne vedomie žalobcu, ale žalobca musel vedieť, že pokiaľ bol štátom nezákonne stíhaný, tak že štát nesie zodpovednosť. V žalobe si žalobca uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy 300.000 € a v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody žiadal náhradu nemajetkovej ujmy 100.000 €. Podľa § 16 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci poškodený pri uplatnení nároku na súde môže požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný. Suma 300.000 € je tiež uplatňovaná aj v rozpore s § 17 ods. 4 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Podľa § 13 zákona č. 274/2017 Z. z. v spojení s § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. V roku 2011 (skutok v uznesení o vznesení obvinenia Č.:D.-XXX/KP-E.-XXXX zo dňa 28.3.2013) bola minimálna mzda 317 €, t. j. maximálna suma, ktorú by bolo možné priznať ako odškodnenie, je 15.850 €, aj to len, ak bola trestným činom spôsobená smrť (§ 12 ods. 2 zákona č. 274/2017 Z. z.) a to je nesporne ten najzávažnejší následok. Podľa žalovanej, pre žalobcu bolo dostatočným zadosťučinením už to, že bol spod obžaloby pre zločin znásilnenie oslobodený.

3. Na základe dôvodnej námietky žalovanej bola vec postúpená tunajšiemu súdu ako súdu miestne príslušnému, nakoľko v obvode tunajšieho súdu nastala okolnosť, ktorá zakladá uplatnené právo - vydanie nezákonného rozhodnutia.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s celým obsahom spisu a podstatným obsahom spisu Okresného súdu Revúca sp. zn. 2T/177/2014. Listinné dôkazy neboli na pojednávaní osobitne čítané v súlade s § 204 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej len CSP alebo Civilný sporový poriadok), nakoľko boli doručené stranám sporu a ich obsah nebol sporný. Žalobca navrhol vykonanie ďalších dôkazov - výsluchu žalobcu justičnými orgánmi Rakúskej republiky, výsluchu svedkov - matky žalobcu W. G., O.. XX.XX.XXXX a L. G., ako aj prehratie zvukového záznamu z hlavného pojednávania vo veci vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 2T/177/2014 zo dňa 28.10.2015. Uvedené dôkazy neboli súdom vykonané, keďže ich súd považoval za nadbytočné. Navrhnutými dôkazmi mal byť preukázaný rozsah ujmy spôsobenej žalobcovi. Vzhľadom na premlčanie uplatneného práva nemohlo byť právo žalobcovi priznané bez ohľadu na rozsah ujmy, teda uvedené dokazovanie nebol dôvod vykonávať. Vykonanie iných dôkazov nebolo navrhnuté do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania. Na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

5. Uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Revúca Č.: D.-XXX/KP-E.-XXXX zo dňa 28.03.2013 vzniesol vyšetrovateľ policajného zboru obvinenie voči žalobcovi zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona, lebo na podklade zistených skutočností je dostatočne odôvodnený záver, že v presne nezistený deň v mesiaci máj 2011 v čase okolo 20.00 hod. v predsieni bytu č. 5 nachádzajúceho sa v obytnom dome v Z., H.. Š. Č.. XXXX/X na III. poschodí, jedenkrát násilím donútil k súložiu M. F., O.. XX.XX.XXXX v Rimavskej Sobote, bytom Z., H.. Š. Č.. XXXX/X a to takým spôsobom, že potom ako poškodená po návšteve chcela z predmetného bytu odísť, chytil ju za rameno, otočil tvárou k sebe a hodil o umakartové jadro v predsieni bytu, v dôsledku čoho poškodená spadla na podlahu, a vtedy si vyzliekol rifle, jej stiahol tepláky a spodné nohavičky po kolená, ľahol si na ňu a vošiel do jej pošvy svojim pohlavným údom, a aj napriek tomu, že M. F. sa slovne bránila a zároveň ho rukami od seba odtlačala, s poškodenou vykonal súlož, pričom jej nespôsobil zranenia, ktoré by si vyžiadali lekárske ošetrenie. Uznesenie bolo žalobcovi doručené 04.04.2013. Proti uzneseniu podal žalobca sťažnosť, ktorá bola uznesením Okresnej prokuratúry Revúca č. 2Pv 360/12-75 zo dňa 09.05.2013 zamietnutá.

6. Dňa 08.09.2014 podala Okresná prokuratúra Revúca na žalobcu obžalobu okrem iného za zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona pre vyššie uvedený skutok. Vo veci bolo vedené hlavné pojednávanie dňa 28.10.2015, ktorého sa zúčastnil i žalobca ako obžalovaný. Rozsudkom Okresného úradu Revúca sp. zn. 2T/177/2014 zo dňa 28.10.2015 bol žalobca oslobodený spod obžaloby pre skutok kvalifikovaný ako zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že v presne nezistený deň v mesiaci máj 2011 v čase okolo 20.00 hod. v predsieni bytu č. 5 nachádzajúceho sa na 3. poschodí obytného domu na ulici Š. Č.. XXXX/X X. Z., okrese E., jedenkrát násilím donútil k súložiu M. F., trvale bytom Z.R., H.. Š. Č.. XXXX/X, okres E. tým spôsobom, že po tom ako M. F. po návšteve chcela z predmetného bytu odísť, chytil ju za rameno, otočil tvárou k sebe a hodil o umakartové jadro v predsieni bytu, v dôsledku čoho poškodená spadla na podlahu a vtedy si vyzliekol rifle, jej stiahol tepláky a spodné nohavičky po kolená, ľahol si na ňu a vošiel do jej pošvy svojim pohlavným údom a aj napriek tomu, že M. F. sa slovne bránila a zároveň ho rukami od seba odtlačala, s poškodenou vykonal súlož, pričom jej nespôsobil zranenia, ktoré by si vyžiadali lekárske ošetrenie, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Žalobca ani prokurátor nepodali proti rozsudku v časti týkajúcej sa zločinu znásilnenia odvolanie, rozsudok tak nadobudol právoplatnosť v časti týkajúcej sa obžaloby za zločin znásilnenia dňa 13.11.2015, kedy uplynula lehota na podanie odvolania voči rozsudku.

7. Žalobca podal Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky dňa 18.10.2021 žiadosť o predbežné prerokovanie nároku datovanú dňa 13.10.2021, v ktorej žiadal odškodnenie za stíhanie vo výške 100.000,- Eur. Ministerstvo vnútra SR postúpilo žiadosť žalobcu Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky. Žalobca doplnil svoju žiadosť tak, že sa domáha zaplattenia 100.000,- Eur z titulu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z., pred mesiacom v októbri 2021 sa dozvedel od kamaráta, že má nárok na náhradu škody. Náhrady sa domáha na základe uznesenia o vznesení obvinenia Okresného riaditeľstva PZ Revúca ČVS: D.-XXX/KP-E.-XXXX zo dňa 28.03.2013, podanie obžaloby bolo 2Pv 360/12/6608-168 zo dňa 08.09.2014, spopd obžaloby bol oslobodený rozsudkom Okresného súdu

Revúca sp. zn. 2T/177/2014 zo dňa 28.10.2015. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky listom zo dňa 11.02.2022 oznámila žalobcovi, že jeho žiadosť o náhradu škody odmieta, nie je možné jej vyhovieť, nakoľko neboli zistené podmienky pre uspokojenie uplatneného nároku, uplatnený nárok považujú za premlčaný z dôvodu uplynutia subjektívnej premlčacej lehoty.

8. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd vec nasledovne právne posúdil:

9. Podľa § 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci) štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d) nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

10. Podľa § 5 ods. 1 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

11. Podľa § 6 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa. Ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím, ktoré je vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť, možno nárok na náhradu škody uplatniť aj vtedy, ak nezákonné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku. Ak bolo vykonateľné rozhodnutie vydané v konaní, na ktoré sa nevzťahujú predpisy o správnom konaní, možno nárok uplatniť aj vtedy, ak bolo zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Ak bola škoda spôsobená rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorým orgán verejnej moci prekročil svoju právomoc, nie je zrušenie alebo zmena rozhodnutia pre nezákonnosť podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody. Za nezákonné rozhodnutie sa nepovažuje výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky.

12. Podľa § 15 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11. Ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

13. Podľa § 17 ods. 1 a 2 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peňazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

14. Podľa § 19 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie. Najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8. Lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

15. Podľa § 100 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej len O.z. alebo Občiansky zákonník) právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka. Nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

16. Podľa § 3 ods. 1 výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

17. Žalobca si v predmetnom súdnom konaní uplatňuje voči štátu náhradu škody spôsobenej vydaním nezákonného rozhodnutia orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z.z.. Štát zodpovedá za škodu, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím za podmienok ustanovených uvedeným zákonom. Zákonnými podmienkami zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci sú vydanie nezákonného rozhodnutia orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, pričom zákon zároveň stanovuje, o aké nezákonné rozhodnutie musí ísť - právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, ktoré bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok (splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa) alebo vykonateľné nezákonné rozhodnutie bez ohľadu na právoplatnosť, ak bolo zrušené alebo zmenené na základe riadneho opravného prostriedku. Ak bola škoda spôsobená rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorým orgán verejnej moci prekročil svoju právomoc, nie je zrušenie alebo zmena rozhodnutia pre nezákonnosť podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít nie je v prípade nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia zákonnou podmienkou jeho zrušenie, ale štát zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci vydaním takéhoto rozhodnutia aj v prípade, ak bol neskôr poškodený spod obžaloby oslobodený. V danej veci bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie za zločin znásilnenia pre skutok popísaný v bode 5 tohto rozsudku, rozsudkom Okresného úradu Revúca sp. zn. 2T/177/2014 zo dňa 28.10.2015 bol žalobca oslobodený spod obžaloby pre tento skutok kvalifikovaný ako zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona. Podmienky podľa § 6 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci na vznik práva na náhradu škody (vrátane nemajetkovej ujmy vzhľadom na § 17 ods. 2 zákona) spôsobenej orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím sú teda dané.

18. V zmysle zákona však vzniknuté právo na náhradu škody je nutné uplatniť v premlčacej lehote, inak sa právo premlčí, teda premlčané právo poškodenému nemožno priznať, ak sa štát premlčania dovoľá. Podľa § 19 zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie. Najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8.

V danej veci začala plynúť objektívna premlčacia lehota dňa 04.04.2013, kedy bolo uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi doručené. Subjektívna premlčacia lehota začala žalobcovi plynúť dňa 28.10.2015, kedy bolo žalobcovi oznámené rozhodnutie o oslobodení spod obžaloby. Uznesenie o vznesení obvinenia nie je typom rozhodnutia, u ktorého zákon upúšťa od podmienky zrušenia alebo zmeny pre vznik práva na náhradu škody. Ako je však uvedené vyššie, zákon je nutné vykladať širšie, že zrušenie nie je ani v takomto prípade nutné, postačujúce je oslobodenie spod obžaloby. Podľa zákona ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie. Potom analogicky oznámenie rozhodnutia o oslobodení spod obžaloby je začiatkom plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia. K tomuto dátumu sa

žalobca ako poškodený dozvedel o tom, že bolo uznesenie o vznesení obvinenia voči nemu za zločin znásilnenia nezákonné a že mu vznikla škoda v dôsledku nezákonného rozhodnutia, za ktorú v zmysle zákona zodpovedá štát. Z tvrdení žalobcu nevyplýva, že by mu mala škoda vzniknúť až neskôr, vznik škody - nemajetkovej ujmy spája s dôsledkami trestného stíhania za zločin znásilnenia. Preto v momente oznámenia oslobodzujúceho rozsudku zároveň žalobca vedel, že mu škoda vznikla. To, že žalobca nepoznal právne predpisy upravujúce zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím, neznamená, že mu neplynula premlčacia lehota. Začiatok plynutia lehoty nie je viazaný na vedomosť o právnej úprave, ale na vedomosť o oslobodení spod obžaloby, t.j. o nezákonnosti rozhodnutia a vzniku škody, teda o všetkých skutkových okolnostiach, z ktorých poškodený vyvodzuje právo na náhradu škody. To, že sa žalobca v roku 2021 dozvedel od známeho, že si môže uplatňovať voči štátu náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím, je pre plynutie premlčacej lehoty irelevantné. Súd sa nestotožňuje s tvrdením žalobcu, že súd a prokuratúra mali žalobcu poučiť o možnosti uplatňovať si právo na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím. Takáto povinnosť súdu ani prokuratúre nevyplývala z právneho poriadku Slovenskej republiky.

Predbežné prerokovanie nároku žalobcu na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci prebiehalo od 18.10.2021 do 11.02.2022, v tomto období premlčacia lehota neplynula. Žaloba bola na súd podaná dňa 15.07.2022. Žalovaný vzniesol námietku premlčania uplatneného práva na náhradu škody.

10-ročná objektívna premlčacia lehota v čase podania žaloby stále plynula, 3-ročná subjektívna premlčacia lehota však v čase podania žaloby už uplynula a to dňa 28.10.2018. Žalobca si teda na súde uplatnil právo na náhradu škody po uplynutí subjektívnej premlčacej lehoty. Vzhľadom na premlčanie uplatneného práva nemožno žalobcovi náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím priznať, keďže žalovaná sa premlčania dovolala.

19. Žalobca tvrdil, že uplatnenie námietky premlčania je v danej veci v rozpore s dobrými mravmi, preto súd nemá na námietku premlčania prihliadať a má žalobcovi právo priznať i napriek premlčaniu. Žalobca vidí rozpor s dobrými mravmi v tom, že po uplynutí lehoty a vznesení námietky premlčania sa už nemôže domôcť odškodnenia, pričom každý, komu bola spôsobená škoda štátom v dôsledku nezákonného trestného stíhania, by mal byť odškodnený, štát nesie zodpovednosť a nemôže sa jej zbaviť. Hneď ako sa dozvedel o možnosti uplatňovať si náhradu škody, konal. Súd sa nestotožňuje s názorom žalobcu o rozpore výkonu práva žalovanou s dobrými mravmi. Zákon upravuje premlčanie práva na náhradu škody spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, teda zakotvuje, že v prípade uplynutia lehoty a uplatnenia námietky premlčania nebude právo súdne priznané. Zákon teda počítá s možnosťou, že za určitých okolností nebude škoda poškodenému nahradená. Právo patrí bdelym a pokiaľ poškodený si právo neuplatní v zákonnej lehote, musí počítat so zákonnými dôsledkami, teda že mu právo nemusí byť priznané, ak sa štát premlčania dovolá. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že namietanie premlčania uplatneného práva dobrým mravom neodporuje, nakoľko inštitút premlčania je inštitútom zákonným a teda použiteľným k akémukoľvek právu, ktoré sa premlčuje. Aj vznesenie námietky premlčania však môže byť výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi, ide ale o výnimočné prípady, kedy ide o taký výkon práva, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprímerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby. V predmetnej veci žalobca neuviedol žiaden relevantný dôvod, pre ktorý právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby. Dôvodom neuplatnenia práva včas bola len neznalosť zákona žalobcom, ktorá ale nemôže byť ospravedlnením zmeškania uplatnenia práva v premlčacej lehote. Súd je názoru, že márne uplynutie premlčacej doby zavinil sám žalobca, neboli zistené žiadne okolnosti, ktoré by mu skutočne bránili právo si uplatniť skôr. Za týchto okolností nie je priznanie účinkov premlčania neprímerane tvrdým postihom voči žalobcovi, ide o zákonom predpokladaný následok za daných okolností. V danej veci nejde o takú výnimočnú situáciu, že by uplatnenie námietky premlčania zo strany štátu bolo možné kvalifikovať ako v rozpore s dobrými mravmi. Pre úplnosť súd dodáva, že v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, na ktoré žalobca poukázal, išlo o zásadne odlišné skutkové okolnosti prípadu, keď v danej veci v priebehu objektívnej premlčacej lehoty ani nezačala plynúť subjektívna premlčacia lehota, teda poškodený nemal vôbec žiadnu možnosť domáhať sa plnenia. V predmetnej veci je však situácia značne odlišná. Nič nebránilo žalobcovi domáhať sa svojho práva v súlade so zákonom v rámci 3-ročnej subjektívnej premlčacej lehoty.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobu žalobcu zamietol.

21. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že žalovaná nemá nárok na náhradu trov konania. Žalovaná síce mala vo veci úspech v celosti, žalobca by mal znášať trovy konania žalovanej v plnom rozsahu, ale žalovanej žiadne trovy konania nevznikli a z tohto dôvodu si náhradu trov konania neuplatňovala.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Rimavská Sobota.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vyššie uvedenú vadu, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Pokiaľ strana sporu podáva odvolanie v elektronickej podobe, adresátom je Okresný súd Rimavská Sobota. Pokiaľ strana sporu podáva odvolanie v listinnej podobe poštou alebo osobne v podateľni súdu, môže tak urobiť v sídle súdu na adrese Okresný súd Rimavská Sobota, Námestie M. Tompu 1, 979 14 Rimavská Sobota i na pracovisku súdu na adrese Okresný súd Rimavská Sobota, pracovisko Revúca, SNP 539/1, 050 01 Revúca. Pokiaľ strana sporu bude odvolanie podávať poštou alebo osobne do podateľne súdu, je vhodnejšie, aby ho doručila na Okresný súd Rimavská Sobota, pracovisko Revúca, SNP 539/1, 050 01 Revúca.